

Landsstyreformandens nytårstale

1. januar 1985

Af Jonathan Motzfeldt

Kære medborgere.

Her ved nytårstid er der tradition for, at vi i vor del af verden standser op og under os selv et eftertænksomt øjeblik – gør status over vort liv og skæbne i det forløbne år og prøver at kaste et blik ind i det nye med alle dets muligheder.

Jeg ved, at mange har haft store problemer og personlige sorger, som gør det svært at se det positive i livet. Nogle har mistet deres kære, andre er blevet ramt af sygdom, eller deres eksistensgrundlag er på anden måde blevet taget fra dem.

Alligevel viser erfaringen, at vi mennesker har en mærkelig evne til at overvinde sorgen og igen blive glade, selvom det bliver på en anden måde, end vi ellers havde tænkt os. – Det kan måske forekomme dem, der befinder sig i en ulykkelig situation, som tomme ord, men ikke desto mindre er det en sandhed, som kan give os trøst og hjælp.

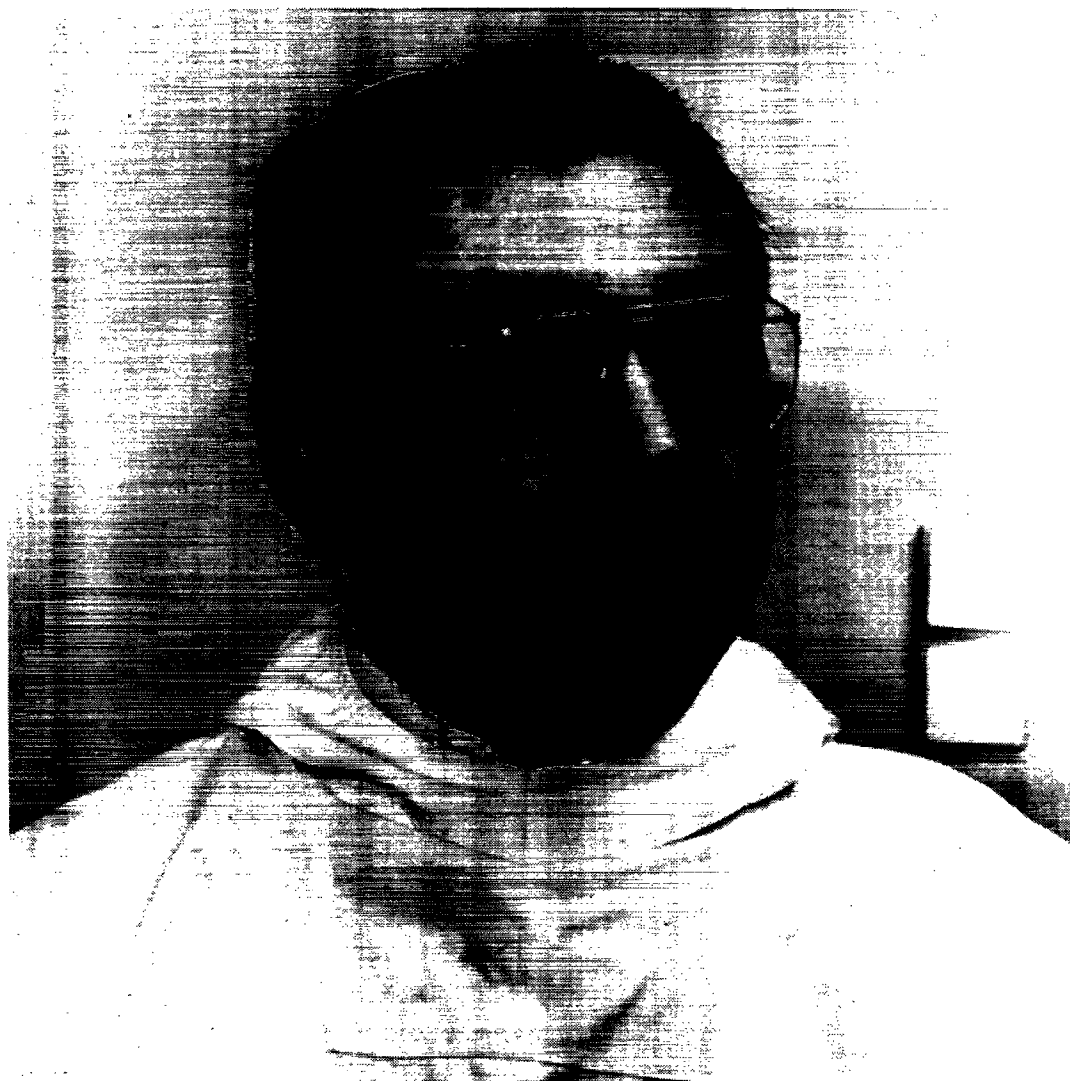
Det vil være naturligt for mig at se tilbage på det forløbne år med landsstyrets øjne og fremhæve nogle af de begivenheder, som gennem den politiske beslutningsproces får betydning for de sam-

fundsmæssige rammer, vi skal leve og udvikle os under.

Vi har følt – og et flertal i den grønlandske befolkning har støttet os i – at Grønland ikke havde en naturlig plads som formelt medlem af De europæiske Fællesskaber, der med deres store økonomiske og stærkt industrialiserede enheder har helt andre interesser at varetage. Vi er geografisk, kulturelt og tankemæssigt simpelthen for langt fra hinanden. Vi mener vi bedst kan beskytte vores hidtil eneste livsgrundlag, nemlig udnyttelsen af de naturgivne levende ressourcer, og få dette respekteret, hvis vi står uden for og selv regulerer udnyttelsen på afbalanceret måde.

Det gør vi fra idag. Fra idag er vi ikke længere medlem af EF, og det er nu op til os selv at udfylde de nye rammer i et frivilligt samarbejde med EF. – Det synes jeg, vi skal være stolte over, og jeg vil gerne understrege, at de tekniske problemer i forbindelse med de nødvendige overgangsordninger IKKE ændrer dette forhold.

En dag som vi vil mindes i vort lands og vort folks lange historie; en dag hvor

Landsstyreformand Jonathan Motzfeldt før årets nytårstale, fotograferet af Rikke Diemer.

forenede frihedselskende kræfter har nået et mål, vi har sat os for, og derved har vist omverdenen, at der i vort land også findes et folk, som sætter ære i at være frie og være fri for undertrykkelse. At vi føler os mere trygge, når vi selv former vores eget liv og fremtid uden at overlade vores ansvar til andre folk,

men at vi ønsker, at ansvaret til stadighed forbliver hos os og vore efterkommere til ære for vort land og dets folk.

Som sagt: de nye rammer er skabt, men der forestår selvsagt en stor opgave med nu at få de fordele ud af nyordningen, som vi håber, og det er også i det lys, overtagelsen af KGH's produktions-

og eksportsektor skal ses. Som det sikkert vil være mange bekendt, har hjemmestyret organiseret denne sektor på en sådan måde, at den lokale indflydelse på forholdene ved de enkelte produktionssteder bliver størst mulig, samtidig med at den centrale beslutningsproces bliver smidigere, end det hidtil har været tilfældet. — Dette er en ordning med indbygget fremtid, og det kan derfor nok undre, at pressen og andre med en undertone af skadefryd efterlyser hjemmestyrets helt detaljerede planer for området. Tværtimod synes jeg, man skulle hilse det positivt velkomment, at man ikke binder sig til et alt for stift og færdigsystem på forhånd, men realistisk erkender, at hjemmestyret og de andre implicerede parter både skal lære og ved hårdt arbejde medvirke til udviklingen af det produktionsapparat, der nu bliver vores eget ansvar.

Et andet vigtigt skridt på vejen mod større selvhjulpethed blev taget, da et stort flertal i landstinget tilsluttede sig tilladelsen til efterforskning og udnyttelse efter olie på land i Jameson Land i Østgrønland. Betydningen af denne beslutning vil først vise sig om en række år, men vi har ihvertfald gerne villet medvirke til, at den kommende generation skulle have chancen til alternative indtægtskilder. Vi har også selv et ansvar for medvirken hertil i forhold til Danmark, ligesom det ville være ansvarsløst og kortsigtet i forhold til vort øvrige erhvervsliv, som har behov for store investeringer, hvis vi i isoleret konservatisme undlod at undersøge sådanne muligheder. Vi lever ganske vist på jordens største ø, men vi er ikke

længere isolerede øboer i et eller andet reservat, men aktive medlevende borgere i en verden, der bliver mere og mere åben, og som vi har et medansvar for. En realistisk erkendelse heraf bør ikke gøre os frygtsomme, passive eller vrede på denne omverden.

I takt med overtagelsen af disse og en lang række andre opgaver, som allerede har fundet sted — og som vil finde sted i de kommende år, har landskassen og hjemmestyret fået ansvaret for ganske store pengesummer.

Det er i erkendelse heraf, hjemmestyret er ved at undersøge muligheden for i samarbejde med Bikuben at danne en bank, som på fuldt professionel måde kan håndtere disse midler, ligesom man selvsagt kan se sin fordel i, at hjemmestyret gennem sin aktiebesiddelse i en sådan bank kan få andel i overskuddet fra den omsætning, man selv er med til at skabe. Dette er formålet og intet andet — hverken et ønske om en særlig politisk indflydelse, der skulle ændre sædvanlig bankpraksis, eller en revolution på listesko eller i træsko. Der er tale om en helt købmandsmæssig baggrund, og det synes jeg gerne, jeg vil benytte lejligheden til at understrege, hvis nogen gennem pressens behandling skulle have fået et andet indtryk.

Vi indleder nu ungdomsåret. Vi glæder os til i fællesskab at bruge ungdomsåret til gavn og støtte for ungdommen. Vi ved fra vores forfædre, at de ældre brugte megen tid til at oplære de unge, fordi det er dem, der skal fortsætte tilværelsen og samfundet. Heri er der ikke sket ændring. Dette betyder også, at behovet for oplæring stadig er aktuel.

Der er sat en lang række initiativer igang, og de inddrager alle på en eller anden måde vores ungdom, som kan udnytte dem til deres egen og til samfundets fordel, hvis de blot med dygtighed og fantasi vil tage fat på opgaven. Vi har fra politisk side gjort, hvad der økonomisk og på andre måder har været muligt for at skabe gode uddannelsesmuligheder, senest med vedtagelsen om etablering af de gymnasiale uddannelser og ved forhøjelse af understøttelsen. Det hører dog også med til ethvert uddannelsesforløb, at man skal vise, at man kan overvinde visse vanskeligheder og måske ovenikøbet tvinge sig selv. Det har alle samfund måttet gøre, og det tror jeg også, de unge forstår er nødvendigt, hvis hjemmestyret skal blive det, vi ønsker.

Lad os fejre 1985 som et ungdomsår sammen med vor ungdom. Lad os bruge året til at styrke vort fællesskab med dem, i kultur og i uddannelsen. Styrke gode kræfter i sjæl og legeme. Vi må bekæmpe de kræfter, der nedbryder vore værdier, såvel spiritus som vold. I denne kamp har vi også brug for ungdommens bistand og hjælp.

Vi bor i et område, hvor naturen veksler mellem gavmildhed og hårdhed.

Denne viden sidder dybt i det grønlandske folk og har hidtil givet os et beredskab og en psykisk styrke til at overvinde vanskeligheder uden bitterhed. Sådan var naturens orden, og det bøjede vi os for. – Den moderne udvikling og de forbedrede boligkæder og tekniske vilkår har afbødet de værste og ofte frygtelige konsekvenser af hårde vintre med misfangst, og det synes jeg egentlig vi

skal være taknemmelige for, selvom denne hurtige tekniske udvikling også har vendt op og ned på værdinormerne i samfundet. Følelsen af eget værd kan drukne i mængden af udefra kommende initiativer, ligesom det kan være en ydmygende erfaring at måtte konstatere, at man er henvist til en passiv tilskuerrolle.

Men det er forkert at give op overfor omvæltningerne. Det passer heller ikke til vores natur, og derfor vil jeg denne nytårsdag endnu engang appellere til jer alle om sammen med os at tage udfordringen op. Det kræver udholdenhed og sejlhed og en stor del tålmodighed at styre sine egne anliggender. Men vi er på vej. Det er derfor, hjemmestyret blev indført, og det er derfor, vi på en lang række områder fortsat søger at opnå selvbestemmelse over aktiviteter i eget land på det politiske plan. Men det er for det grønlandske folks skyld, vi gør det, og i tiltro til at alle borgere vil medvirke hertil. Uden denne medvirken i det daglige arbejde, i familien og på vore uddannelsessteder kan opgaven ikke løses. Det har vi hver for sig et personligt ansvar for, og vores viden om dette ansvar giver styrke. Selvom den enkelte måske ikke kan se resultatet af sine anstrengelser straks imorgen, så vid at holdningen breder sig som ringe i vandet, så vort folk igen kan leve i fred, arbejdsomhed og glæde i en moderne og mere åben verden.

Det er mit nytårsønske her ved indgangen til 1985, og det er sikkert også jeres. Lad os hjælpes ad med at opfylde det.

Godt nytår allesammen.